రాజ్యాంగ హక్కులకు తూట్లు

- సిండికేట్ల కనుసన్నల్లో యథేచ్ఛగా బెల్టు దందాలు!
- పెసా'చట్టాన్ని తుంగలో తొక్కుతూ పల్లెల్లో మద్యం సామ్రాజ్యం
- స్కూళ్లు,గుళ్ల పక్కనే విక్రయాలు..
- అధికారుల ఉదాసీనతపై ఉప్పొంగుతున్న ప్రజా ఆగ్రహం!

టేకులపల్లి, అక్టోబర్ 13 (తెలంగాణ వాణి)

రాజ్యాంగం గిరిజన, గ్రామీణ ప్రాంతాలకు కల్పించిన ప్రత్యేక హక్కులు ఒకవైపు..పల్లెల్లో శాంతిభద్రతలను కాపాడటానికి ప్రభుత్వాలు తీసుకొచ్చే చట్టాలు,నిబంధనలు మరోవైపు!కానీ,క్షేత్రస్థాయికి వెళ్లేసరికి ఈ చట్టాలన్నీ కాగితాలకే పరిమితమవుతున్నాయి.మద్యం సిండికేట్లు,అక్రమార్కులు,మరియు బాధ్యతారాహిత్యంగా వ్యవహరించే అధికారుల కుమ్మక్కుతో గ్రామాలు నేడు అనధికారిక బెల్టు షాపుల నిలయాలుగా మారుతున్నాయి.ముఖ్యంగా రాజ్యాంగబద్ధమైన'పెసా'చట్టం అమలులో ఉన్న ప్రాంతాల్లో కూడా దాని నిబంధనలను బేఖాతరు చేస్తూ మద్యం ఏరులై పారుతోంది.

పెసా చట్టం ఏం చెబుతోంది?క్షేత్రస్థాయిలో ఏం జరుగుతోంది?

భారత రాజ్యాంగంలోని 243జి అధికరణను అనుసరించి రూపొందించిన'పెసా'చట్టం ప్రకారం..షెడ్యూల్డ్ మరియు గిరిజన ప్రాంతాల్లోని గ్రామ పంచాయతీలకు,ముఖ్యంగా గ్రామసభలకు అత్యున్నత అధికారాలు ఉంటాయి.

సంపూర్ణ నియంత్రణ:గ్రామ సరిహద్దుల్లో మత్తు పదార్థాలు,మద్యం విక్రయాలు జరగాలా వద్దా,ఒకవేళ జరిగితే వాటిపై ఎలాంటి ఆంక్షలు ఉండాలి అనేది నిర్ణయించే సంపూర్ణ అధికారం గ్రామసభకే ఉంటుంది.

అనుమతి తప్పనిసరి:గ్రామసభ ఆమోదం లేనిదే ఎలాంటి మద్యం షాపును గానీ,విక్రయ కేంద్రాన్ని గానీ ఏర్పాటు చేయడానికి వీలులేదు.అయితే,క్షేత్రస్థాయి పరిస్థితి దీనికి పూర్తిగా భిన్నంగా ఉంది.మద్యం వ్యాపారులు,సిండికేట్ నిర్వాహకులు గ్రామసభల ఆమోదం మాట దేవుడెరుగు..కనీసం స్థానిక పంచాయతీ ప్రజాప్రతినిధులను కూడా లెక్కచేయకుండా రహస్యంగా బెల్టు షాపులను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు.కిరాణా కొట్లు,మరియు కొన్ని గ్రామాల్లో నేరుగా ఇళ్లలోనే డిపోలు పెట్టి యథేచ్ఛగా దందా నడిపిస్తున్నారు.

సిండికేట్ల మాయాజాలం..దోపిడీకి గురవుతున్న సామాన్యుడు

మద్యం షాపుల టెండర్లు పూర్తయిన మరుక్షణం నుంచే వైన్ షాప్ యజమానులు అందరూ కలిసికట్టుగా ఒక'సిండికేట్'గా ఏర్పడుతున్నారు.తమ మార్కెట్‌ను విస్తరించుకోవడానికి,ప్రభుత్వం అనుమతించిన పరిమితి కంటే పదుల రెట్లు ఎక్కువ మద్యాన్ని గ్రామాలకు తరలిస్తున్నారు.ప్రతి గ్రామానికి స్థానిక వ్యాపారులను నియమించి,వారికి కమీషన్ ప్రాతిపదికన మద్యం బాక్సులను చేరవేస్తున్నారు.

స్కూళ్లు,ప్రార్థనా మందిరాల పక్కనే మందు బాటిళ్లు!

ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం అధికారికంగా అనుమతి పొందిన వైన్ షాపులు లేదా బార్లు కూడా పాఠశాలలు,కళాశాలలు,దైవసన్నిధులు మరియు ఆసుపత్రులకు కనీసం 100 మీటర్ల దూరంలో ఉండాలి.కానీ,నిబంధనల్లేని ఈ అక్రమ బెల్టు షాపులకు ఎలాంటి దూర పరిమితులు ఉండటం లేదు.పిల్లలు చదువుకునే బడుల పక్కనే,భక్తులు పూజలు చేసుకునే గుళ్ల ప్రాంగణాల్లోనే ఈ అక్రమ విక్రయాలు సాగుతున్నాయి.మహిళలు వెళ్లే రహదారులపైనే మందుబాబులు గుమిగూడి మద్యం సేవించడం రోజువారీ దినచర్యగా మారింది.దీనివల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో శాంతిభద్రతలు క్షీణించడమే కాక,పసిపిల్లల మనస్సులపై తీవ్ర దుష్ప్రభావం పడుతోంది.

చూసీచూడనట్లు వ్యవహరిస్తున్న యంత్రాంగం..ఎవరి కనుసన్నల్లో ఈ దందా?

ఇంత పెద్ద ఎత్తున పల్లెల్లో మద్యం సరఫరా జరుగుతుంటే అధికారులు ఏం చేస్తున్నారనేది ఇప్పుడు పెద్ద ప్రశ్నగా మారింది.గ్రామాల్లో చిన్న చిన్న కిరాణా కొట్లలో సైతం కేటలాగ్ల కొద్దీ మద్యం సీసాలు దర్శనమిస్తున్నా అధికారులకు కనిపించకపోవడం వెనుక పెద్ద కథే ఉందనే ఆరోపణలు బలంగా వినిపిస్తున్నాయి.

ముందస్తు సమాచారం:ఎప్పుడైనా అధికారులు దాడులకు వస్తే,స్థానిక సిబ్బంది ద్వారా బెల్టు షాపుల నిర్వాహకులకు ముందే సమాచారం అందుతోందని,వారు హడావుడిగా షాపులు మూసివేసి పరారవుతున్నారని తెలుస్తోంది.

ఫిర్యాదు చేసినా ఫలితం శూన్యం: గ్రామస్తులు,ప్రజా సంఘాలు ఫిర్యాదు చేసినా,దాడులు చేయడం దేవుడెరుగు..ఫిర్యాదు చేసిన వారి వివరాలను సిండికేట్ వ్యక్తులకు చేరవేస్తున్నారనే తీవ్రమైన విమర్శలు ఉన్నాయి.

ఛిద్రమవుతున్న నిరుపేద కుటుంబాలు-కన్నీరుమున్నీరవుతున్న మహిళలు

ఈ అక్రమ బెల్టు షాపుల వల్ల అత్యధికంగా నష్టపోతున్నది గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని నిరుపేద కుటుంబాలు,రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడని కూలీలే.ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు రెక్కలముక్కలు చేసుకుని సంపాదించిన కూలీ డబ్బులన్నీ ఇంటికి చేరకముందే ఊళ్లోనే ఉన్న ఈ అక్రమ దుకాణాలపాలవుతున్నాయి.ఊరి మధ్య లో వైన్ షాపుకు వెళ్లాలంటే కాస్త ఆలోచించేవారు కూడా,ఇంటి పక్కనే మద్యం దొరుకుతుండటంతో మద్యానికి బానిసలుగా మారుతున్నారు.దీనివల్ల గృహ హింస పెరగడం ప్రతి ఇంట్లో తాగి వచ్చి గొడవలు చేయడం,మహిళలు,పిల్లలపై భౌతిక దాడులకు పాల్పడటం పరిపాటిగా మారింది. ఆర్థికంగా సర్వనాశనం:కుటుంబ పోషణకు,పిల్లల చదువులకు,వైద్యానికి డబ్బులు లేక పేద కుటుంబాలు అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోతున్నాయి.

చిన్నవయస్సులోనే మరణాలు:నిరంతరం మద్యం సేవించడం వల్ల గిరిజన,గ్రామీణ యువత వ్యాధులు బారిన పడి ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. ఉప్పొంగుతున్న ప్రజా ఆగ్రహం:ఇన్నాళ్లూ ఓపిక పట్టిన గ్రామీణులు,మహిళలు తమ ఊళ్లలోని బెల్టు షాపులను ఎత్తివేయాలని,పెసా చట్టాన్ని పక్కాగా అమలు చేయాలని కోరుతూ గ్రామ పంచాయతీల్లో ప్రత్యేక తీర్మానాలు చేయాలి అని డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

ఇప్పటికైనా స్పందించాలి!

అధికారులు ఇప్పటికైనా నిద్రమత్తు వదిలి క్షేత్రస్థాయి వాస్తవాలను గ్రహించాలి.కేవలం కంటితుడుపు చర్యలు,నామమాత్రపు దాడులతో సరిపెట్టకుండా,ఈ అక్రమ దందా వెనుక ఉన్న సిండికేట్ పెద్దలపై,వారికి సహకరిస్తున్న అధికారులపై కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.పెసా చట్టం స్ఫూర్తిని కాపాడుతూ,గ్రామాల్లో ప్రశాంత వాతావరణాన్ని నెలకొల్పాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఎంతైనా ఉంది.